

ETIČKI KODEKS
ZAPOSLENIH U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA, OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA
KANTONA SARAJEVO

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo izradilo je dokument, Etički kodeks, koji je namijenjen svim zaposlenim u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo, a čije je poštivanje i provođenje obavezno za sve zaposlene.

Etički kodeks sadrži etička načela kojih se zaposleni u odgojno-obrazovnim ustanovama trebaju pridržavati za vrijeme obavljanja službe. Etički kodeks može poslužiti kao valjan test za lično ocjenjivanje obavljanja poslovnih obaveza.

Etički kodeks se može revidirati u skladu sa potrebama koje proizilaze iz nastavničke struke i profesionalnih dužnosti.

Na osnovu Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", novi Zakon dodati član, Ministar donosi jedinstven etički kodeks), Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", 23/17 i 33/17), Zakona o srednjem obrazovanju u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", 23/17) ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo donosi

ETIČKI KODEKS

ZAPOSLENIH U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA, OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA KANTONA SARAJEVO

Član 1.

(1) Etički kodeks je skup pravila, moralnih načela i načela profesionalne etike, kojih su se, u svom profesionalnom i javnom djelovanju, obavezni pridržavati zaposlenici u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo.

(2) Etički kodeks propisuje prihvatljivo i profesionalno ponašanje zaposlenih u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo.

(3) Etičkim kodeksom uređuju se neke od obaveza i prava zaposlenih u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama Kantona, profesionalna odgovornost nastavnika/odgajatelja i direktora, odgovornost nastavnika/odgajatelja i stručnih saradnika prema djeci/učenicima, prema roditeljima, ostalim zaposlenicima škole, te druge odredbe ponašanja u školskom okruženju i odgojno-obrazovnom radu, kao i posljedice koje proizilaze iz kršenja ovog Etičkog kodeksa.

Član 2.

Svrha Etičkog kodeksa za zaposlene u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo je zalaganje za etičku kulturu u struci, u svrhu poboljšanja odgojno-obrazovnog rada i brige za adekvatan psihofizički rast i razvoj djece i mladih. Odgovornost rada u odgojno-obrazovnim ustanovama zahtijeva afirmaciju i prihvaćanje moralnih načela i prosocijalnih oblika ponašanja svih zaposlenih.

Član 3.

Etički kodeks sadrži etička načela koja su obavezujuća za direktore, nastavnike/odgajatelje i druga stručna i pomoćna lica u odgojno-obrazovnoj ustanovi. Direktori, nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici u obavljanju dužnosti primjenjuju načela stručnosti i etička načela ponašanja zaposlenih u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Član 4.

Svi zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi dužni su čuvati službenu/profesionalnu tajnu sve do njenog službenog objavljivanja.

Član 5.

Zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi imaju pravo na dostojanstvo, integritet, privatnost te se navedeno mora uvažavati od strane radnih kolega, učenika i njihovih roditelja.

Član 6.

Nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici dužni su pred učenicima čuvati svoje dostojanstvo i dostojanstvo radnih kolega.

Član 7.

Nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici u obavljanju poslovnih zadataka međusobno razmjenjuju mišljenja i informacije o stručnim pitanjima, radi ostvarivanja zajedničkog dobra, razvijaju saradnički i profesionalni odnos.

Član 8.

Nastavnici i stručni saradnici ne smiju davati prednost obrazovnom nad odgojnim radom. Nastavnici imaju profesionalnu i moralnu odgovornost za cjelovit razvoj ličnosti djeteta, dječiji psihofizički razvoj i dobrobit, kvalitetu usvojenih znanja, navika, vještina i stavova, a naročitu pažnju posvećuju djeci i mladima sa teškoćama u razvoju.

Član 9.

Nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici dužni su uvažavati opća načela odgojno-obrazovnog rada, a osobito načela dosljednosti, primjerenosti i individualizacije.

Član 10.

Direktor, nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici u svakodnevnom radu, svojim ponašanjem i stavom su primjer djeci/učenicima (učenje po modelu).

Član 11.

Direktor, nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici su odgovorni u obavljanju svoje profesionalne dužnosti. Obaveza je svakog nastavnika/odgajatelja i stručnog saradnika da spriječi nasilničko i destruktivno ponašanje djece/učenika, uništavanje imovine škole, kao i sve druge asocijalne oblike ponašanja učenika.

Član 12.

Nedopustivo je ispoljavanje bilo kakvog neprihvatljivog oblika ponašanja nad djecom i među djecom, nad nastavnicima/odgajateljima i ostalim zaposlenicima, između nastavnika/odgajatelja, te između nastavnika/odgajatelja i roditelja učenika.

Član 13.

- (1) Direktor, nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici su dužni poštovati jezičke, kulturalne, vjerske i etničke razlike među djecom i mladim kao i njihovim roditeljima.
- (2) Nastavnici/odgajatelji su dužni sa roditeljima djece i učenika njegovati otvoreni dijalog i pravovremeno rješavati nesuglasice na profesionalnom nivou. U slučajevima kada se uvjerenja

roditelja u potpunosti razilaze sa usmjerenjem predškolske ustanove ili škole, nastojat će se pronaći najprihvatljivije rješenje za dijete/učenika.

Član 14.

(1) Nedopustivo je da zaposleni u odgojno-obrazovnim ustanovama u komunikaciji koriste prijeteći govor, nepristojne šale i opaske, uvredljive riječi i bilo koji oblik psihičkog ili fizičkog nasrtaja, koje dijete/učenika mogu povrijediti, poniziti, ismijati ili zastrašiti.

(2) Nedopustivo je da roditelji učenika u komunikaciji sa nastavnicima/odgajateljima i ostalim zaposlenim koriste prijeteći govor, nepristojne šale i opaske, uvredljive riječi i bilo koji oblik fizičkog ili psihičkog nasrtaja.

Član 15.

Zaposleni u odgojno-obrazovnim ustanovama su u obavezi da poštuju jednakost među spolovima i uzdržavaju se od svih oblika diskriminacije, bilo da djeci/učenicima uskraćuju prava, daju posebne privilegije ili ih isključuju iz programa ili aktivnosti.

Član 16.

Direktor, nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu motivišu djecu/učenike da se ponašaju u skladu sa zaštitom prirodnog okoliša.

Član 17.

Direktor odgojno-obrazovne ustanove u saradnji sa pedagogom/psihologom je dužan u toku školske godine inicirati edukaciju nastavnika/odgajatelja, stručnih lica, djece/učenika i roditelja/staratelja o vrstama neprihvatljivih oblika ponašanja, ranoj detekciji, preventivnim i interventnim mjerama u slučaju neprihvatljivog ponašanja djece i mladih, sa osobitim naglaskom na sve oblike vršnjačkog nasilje.

Član 18.

(1) Svi zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi su dužni da spriječe nasilje, ali i da reaguju u slučaju sumnje da se nasilje nad djecom dešava u okviru porodice ili nekom drugom mjestu.

(2) Kod saznanja bilo kakvog oblika psihičkog ili fizičkog zlostavljanja ili nekog drugog neprihvatljivog ponašanja učenika, koje može štetiti psihofizičkom razvoju i integritetu djeteta/učenika, nastavnici/odgajatelji i stručni saradnici dužni su u najkraćem roku obavijestiti direktora škole, a direktor škole je dužan odmah, pismenim putem obavijestiti roditelje/staratelje, Centar za socijalni rad općine, Ministarstvo za unutrašnje poslove Kantona Sarajevo, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo i organizovati zajednički sastanak predstavnika navedenih institucija.

Član 19.

(1) U slučaju kada roditelj želi da prijavi određenu problematičnu situaciju koja se desila u školi/vrtiću ili kod kuće, a koja može biti vezana za nasilje nad djetetom, nastavniku/odgajatelju se preporučuje da se taj razgovor obavezno obavi uz prisustvo i drugog odgovornog lica škole/vrtića (direktor, školski psiholog, pedagog, razrednik).

(2) Nedopustiv je ignorantski odnos zaposlenih u odgojno-obrazovnim ustanovama prema saznanju o bilo kojem obliku nasilja nad i među djecom u školi ili izvan nje.

Član 20.

- (1) Zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi dužni su savjesno se odnositi prema imovini škole.
- (2) Nije dozvoljeno korištenje imovine škole u privatne svrhe, kao i sticanje materijalne ili druge koristi, a koja se ostvaruje zloupotrebom položaja.

Član 21.

Zabranjena su neprihvatljiva ponašanja zaposlenih u odgojno-obrazovnim ustanovama: konzumacija alkohola, pušenje i konzumiranje opojnih sredstava u i oko odgojno-obrazovnih ustanova.

Član 22.

Zaposleni u odgojno-obrazovnim ustanovama su dužni da brinu o ličnoj higijeni, kao i da budu prikladno odjeveni, te da svojim odjevanjem na radnom mjestu ne narušavaju ugled odgojno-obrazovnih ustanova i poziva prosvjetnog radnika. Odjeća treba biti čista, uredna, umjerenih linija i krojeva, ne smije biti uska, kratka niti neprimjereno otkrivati dijelove tijela, da ne bi negativno djelovala na pažnju djece/učenika.

Član 23.

Zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi dužni su pokazati razumijevanje za eventualne porodične probleme roditelja/staratelja, djece/učenika i poštovati porodičnu privatnost.

Član 24.

- (1) Zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi dužni su uvažavati konstruktivne sugestije i opravdane pritužbe roditelja/staratelja kako bi poboljšali međusobnu komunikaciju i saradnju.
- (2) Informacija o uspjehu i vladanju svakog djeteta/učenika saopštava se isključivo na informacijama - individualni sastanak roditelj-razrednik.

Član 25.

Zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi aktivno surađuju sa roditeljima/starateljima djece/učenika u jačanja partnerskog odnosa škola-roditelj.

Član 26.

- (1) Direktor škole/odgovorni odgajatelj predškolske ustanove dužan je stvarati radne uvjete koji kod zaposlenika podstiču kompetencije, samopoštovanje, dignitet prosvjetnog radnika kao i uslove za razvijanje socijalnog partnerstva unutar ustanove.
- (2) Direktor škole/odgovorni odgajatelj predškolske ustanove je dužan da se prema zaposlenicima odnosi stručno, objektivno i s poštovanjem, te im omogući uvjete za stvaralački rad, slobodno izražavanje stavova, mišljenja i ideja.
- (3) Zaposlenici su dužni poštovati poslovnu hijerarhiju, njegovati timski oblik rada, dobre međuljudske odnose, a službene stavove iznositi samo u skladu sa ovlastima.

Član 27.

- (1) Direktor/nastavnici/stručni saradnici dužni su da u svom svakodnevnom radu preventivno djeluju na pojavu koruptivnih praksi u odgojno-obrazovnoj ustanovi.

(2) Direktor odgojno-obrazovne ustanove je dužan osigurati načine za prijavu korupcije ili drugih neprihvatljivih oblika ponašanja u vrtiću/školi.

(3) Zaposleni u odgojno-obrazovnim ustanovama u svakodnevnom radu promoviraju duh antikorupcije, potiču moralni razvoj ličnosti i izgradnju moralnih uvjerenja kod učenika.

(4) Ucjene i pritisci, mito i drugi nečasni utjecaji koji dovode do kršenja etičkih normi predstavljaju najgrublju povredu pravila ponašanja i kršenje Etičkog kodeksa.

(5) Svi zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi dužni su prijaviti bilo koji oblik korupcije kojem su lično svjedočili.

Član 28.

(1) Zaposleni u odgojno-obrazovnim ustanovama dužni su promovisati afirmativne ideje prilikom pismenog i usmenog obraćanja/govora u javnom prostoru.

(2) Svim zaposlenim u odgojno-obrazovnim ustanovama zabranjuje se upotreba govora mržnje, omalovažavanje, iznošenje neargumentovanih činjenica, uvredljivih sadržaja, netačnih i neprovjerenih informacija u javnom prostoru, a osobito putem društvenih mreža/foruma, a koji mogu narušiti ugled i dignitet bilo kojeg pojedinca/institucije.

(3) Objavljivanje fotografija i sadržaja na društvenim mrežama mora biti u skladu sa etičkim normama nastavnčkog poziva.

(4) Nepoštivanje odredbi ovog člana podrazumjeva grubo kršenje Etičkog kodeksa.

Član 29.

(1) Na početku školske godine (za osnovne i srednje škole) na sjednici Nastavničkog vijeća, direktor je dužan sa odredbama Kodeksa upoznati sve članove Nastavničkog vijeća.

(2) Na prvom sastanku odgajatelja u predškolskim ustanovama odgovorni odgajatelj je dužan sa odredbama Kodeksa upoznati sve prisutne zaposlenike.

(3) Kodeks potpisuje Ministar i obavezujući je za sve zaposlene u odgojno-obrazovnim ustanovama.

(4) Nastavnici/odgajatelji, stručni saradnici, direktori i zaposleni u predškolskoj ustanovi, osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo, svojim potpisima potvrđuju da su upoznati sa odredbama Etičkog kodeksa koji ih obavezuje na djelovanje i ponašanje u skladu s njim.

(5) Roditelji se moraju upoznati sa sadržajem Etičkog kodeksa putem Web stranice škole/vrtića i oglasne ploče škole/vrtića, te na roditeljskom sastanku na početku svake školske godine.

(6) Na prvoj sjednici Nastavničkog vijeća/sastanku odgajatelja iz reda nastavnika/odgajatelja bira se po jedan član – koordinator za etička pitanja.

(7) Original svojeručnih potpisa (o tome da su zaposleni upoznati sa odredbama Etičkog kodeksa) direktor/odgovorni odgajatelj je obavazan čuvati u vrtiću/školi, a kopiju potpisa sa imenom koordinatora za etička pitanja ispred škole/predškolske ustanove dostavlja u Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, najkasnije petnaest dana od realizirane sjednice Nastavničkog Vijeća/sastanka odgajatelja.

(8) U slučaju prijema novih zaposlenika, ili u slučaju da neko od zaposlenih nije bio prisutan na sjednici Nastavničkog vijeća u skladu sa stavom (1) i (2) ovog člana direktor/odgovorni odgajatelj se obavezuje upoznati zaposlenika sa Etičkim kodeksom, a zaposlenik je obavezan potpisom potvrditi da

je upoznat sa sadržajem Etičkog kodeksa, koji ga obavezuje na djelovanje i ponašanje u skladu sa istim.

Član 30.

Zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi koji uoče elemente kršenja Etičkog kodeksa, dužni su o tome obavijestiti koordinatora za etička pitanja predškolske ustanove/škole.

Član 31.

(1) O kršenju odredbi ovog kodeksa odlučuje Etički odbor, kojeg rješenjem imenuje Ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo na početku školske godine.

(2) Članovi Etičkog odbora su: član—predstavnik/ca Vijeća roditelja KS, član – predstavnik/ca Sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja KS i predstavnik/ca Sindikata srednjeg obrazovaja KS, član-predstavnik/ca Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo.

(3) U slučaju kršenja Etičkog kodeksa u predškolskoj ustanovi, osnovnoj ili srednjoj školi Etički odbor poziva koordinatora za etička pitanja iz ustanove gdje se Kodeks krši.

(4) Etički odbor broji pet članova, četiri člana su stalna (Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade, Kantona Sarajevo, predstavnik/ca Vijeća roditelja KS, član – predstavnik/ca Sindikata osnovnog obrazovaja i odgoja KS, predstavnik/ca Sindikata srednjeg obrazovaja KS), a peti član Odbora se poziva po potrebi, u slučaju kršenja odredbi Kodeksa u predškolskoj ustanovi ili školi u kojoj je imenovan.

(5) Predsjednik Etičkog odbora je predstavnik/ca Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo.

Član 32.

(1) O pokretanju postupka odgovornosti u slučaju kršenja Etičkog kodeksa odlučuje Etički odbor na inicijativu direktora škole, nastavnika/odgajatelja, stručnih saradnika, roditelja, učenika ili bilo kojeg zaposlenika odgojno-obrazovne ustanove gdje se kodeks krši.

(2) Odluka o pokretanju postupka odgovornosti se donosi na osnovu pismene prijave u slučaju kršenja odredbi kodeksa.

(3) Pismena prijava o kršenju Etičkog kodeksa dostavlja se Ministarstvu za obrazovnae, nauku i mlade Kantona Sarajevo.

Član 33.

U slučaju povrede Etičkog kodeksa, Etički odbor poziva i upozorava zaposlenog na kršenje odredbi, te ukoliko i nakon opomene nastavi kršiti odredbe Etičkog kodeksa, ili su povrede posebno teške, ili se povrede odnose na nepoštivanje zakona i ustava, Etički odbor daje preporuku da se otklone radnje kojima se krši kodeks, obavezno informiše direktora odgojno-obrazovne ustanove, kao i Ministra za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, koji su u obavezi poduzeti mjere u skladu sa Zakonom.

Član 34.

(1) Etički kodeks se čuva na vidnom mjestu u predškolskoj ustanovi, osnovnoj i srednjoj školi Kantona Sarajevo.

(2) Etički kodeks objavljuje se na Web stranici predškolske ustanove, osnovne i srednje škole Kantona Sarajevo, kao i na Web stranici Ministarstva.

(3) Sa Etičkim kodeksom mora biti upoznat svaki zaposlenik i roditelj/staratelj djece koja pohađaju predškolske ustanove, osnovne i srednje škole u Kantonu Sarajevo.

Član 35.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom donošenja.

Sarajevo, oktobar 2017.

MINISTAR

P